

Donald Tusk elnök beszámolója az Európai Parlamentben az Európai Tanács 2015. október 15-i üléséről

Elnök Úr, tisztelt képviselők!

Mielőtt beszámolnék Önöknek az Európai Tanács október 15-i ülésén történetéről és a további teendőkről, szeretném elmondani a következőket:

A válság, amellyel mindannyiunknak, az Európai Uniónak mint közösségnek szembe kell néznie, az elmúlt évtizedek talán legkomolyabb kihívása. Olyan kihívás, amely kétségtelenül megváltoztathatja azt az Uniót, amelyet közösen hoztunk létre, és amelyben ott rejlik az olyan vívmányok megsemmisülésének lehetősége is, mint a határellenőrzés nélküli utazás a schengeni övezetben. Ennél is nagyobb veszélyt jelenthet az a drámai és semmiképpen sem kedvező átrendeződés, ami az európai politikai szintén következhet be mindezek hatására. Ezekben a rendkívüli időkben rendkívüli intézkedésekre, áldozatokra és példátlan szolidaritásra van szükség. Számomra mint az Európai Tanács elnöke számára – és úgy hiszem, legtöbbünk számára – rendkívül fontos, hogy biztosítsuk a tagállamok és uniós intézményeink egységét. Együtt le tudjuk küzdeni a válságot, az alternatívára pedig gondolni sem szeretnék.

A válság kezdete óta folyamatosan hangsúlyoztam külső határaink védelmének fontosságát. Bár ennek operatív részleteiről még nem született megállapodás, a vezetők legalább egyetértenek abban, hogy legfőbb célunk az EU külső határainak védelme kell, hogy legyen. Legutóbbi felszólalásomban már figyelmeztettem az itt ülőket arra, hogy a helyzet sajnálatos módon tovább fog romlani. Gondolok itt például az Aleppóból és az Oroszország által bombázott szíriai területekről menekülő újabb hullámára, amely magában is több mint százezer embert jelent.

Tisztelt képviselők!

Az Európai Tanács legutóbbi ülésén a vezetők óvatos támogatásuknak adtak hangot az Európai Bizottság munkáját illetően, amelyet az intézmény a Törökországgal való migrációs egyezséggel kapcsolatban végzett. Szeretném köszönetemet kifejezni Timmermans alelnök Úrnak, aki jelenleg is kitartóan tevékenykedik a technikai részletek kidolgozása érdekében. Hangsúlyozni szeretném ugyanakkor, hogy csak abban az esetben van értelme a Törökországgal való egyezésnek, ha az segít megállítani az Európa felé irányuló migrációs hullámot. Az együttműködés nem lesz egyszerű. Nem szabad abba az illúzióba ringatnunk magunkat, hogy egy EU-n kívüli ország – például Törökország – átveheti tőlünk határaink védelmének feladatát.

A vezetők áttekintették azt is, hogyan halad annak a tizenegy uniós tranzitállomásnak a felállítása Görögországban és Olaszországban, amelyeknek november végéig kell teljesen elkészülniük. A határidő szoros és csak akkor tartható, ha jelentősen felgyorsul a Frontexnek és az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatalnak (EASO) szánt munkaerő, illetve erőforrások rendelkezésre bocsátása. Az uniós ügynökségeknek jelenleg a szükséges erőforrások mintegy fele áll rendelkezésére. Az uniós tranzitállomások szerepével kapcsolatban őszinte eszmecserét folytattunk az állomások működéséről. Ez a munka jelenleg is folyik.

Hosszas megbeszélések tárgya volt harmadik témánk: határaink védelme. Azonnal véget kell vetnünk annak a meddő vitának, amely a külső határok védelmét hangoztatók, valamint a szolidaritás és a nyitottság védelmezői között folyik. Mindkettőre szükségünk van. Helyre kell állítanunk külső határaink hatékony védelmét, hogy kezelni tudjuk az ott létrejött helyzetet. Ebbe beletartozik határaink illegális átlépésének megakadályozása, az összes menedékkérő regisztrációja, valamint a megfelelő fogadólétesítmények létrehozása is. Ez persze önmagában nem fogja megállítani a migránsok áradatát, de jelentősen csökkenteni fogja azt. Ebben az összefüggésben az Európai Tanács megállapodott a Frontex jelenlegi megbízatásának kibővítéséről, hogy a szervezet gyorsabban és határozottabban tudjon fellépni határválságok esetén. A Frontex vezető szerepet fog játszani az irreguláris migránsok visszaküldésében is. Ahhoz, hogy ez minél gyorsabban megvalósulhasson, szükségünk van az Európai Parlament segítségére is. A cél az, hogy ellássuk a Frontexet az európai határok átfogó védelméhez szükséges eszközökkel. Szeretném elismerésem kifejezni az Önök jelentős munkájáért, amit a Frontex és az EASO pénzügyi támogatása érdekében végeztek.

Ezzel párhuzamosan tovább kell gondolnunk azt is, hogy hogyan fokozhatnánk a tagállamok közötti szolidaritást. Legelső

lépésként a Frontex és az EASO rendelkezésére kell bocsátani az összes szükséges erőforrást, valamint lehetővé kell tenni az ideiglenes áthelyezési mechanizmus működését annak érdekében, hogy enyhüljön a leginkább érintett tagállamokra nehezedő teher.

Tisztelt képviselők!

Ez a válság nem csupán a szíriai menekültekről szól. Két hét múlva kerül sor az európai és afrikai vezetők csúcstalálkozójára Vallettában. Afrikai kollégáink segítségével hatékony Európa–Afrika partnerséget kívánunk kialakítani migrációügyben.

Az Európai Tanács az eredményes visszaküldésre és visszafogadásra, a bűnszövetkezetek felszámolására és az illegális migráció megakadályozására irányuló, méltányosan és kiegyensúlyozottan kialakított konkrét operatív intézkedések meghozatalát tűzte ki célul, amelyeket a kiváltó okok megszüntetésére és az afrikai társadalmi-gazdasági fejlődés támogatására irányuló valódi erőfeszítéseknek és a legális migráció lehetőségének további biztosítására vonatkozó vállalásoknak kell kísérnie.

Meg fogjuk vizsgálni, hogy miként lehet biztonságos és tartós fogadókapacitást kiépíteni az érintett térségekben, továbbá – többek között az oktatásban való részvételt és a munkavállalást lehetővé téve – tartós perspektívát felvázolni és megfelelő eljárásokat biztosítani a menekültek és családjuk számára mindaddig, amíg a származási országukba való visszatérésük lehetővé nem válik.

Végül pedig fel fogjuk kérni a tagállamokat, hogy a továbbiakban is járuljanak hozzá az UNHCR, az Élelmezési Világprogram és más szervezetek támogatására irányuló erőfeszítésekhez, valamint támogassák a szíriai válság kezelésére szolgáló uniós regionális alapot és az EU–Afrika vészhelyzeti alapot.

Tisztelt Elnök Úr, tisztelt képviselők!

Végezetül pedig, az Egyesült Királysággal kapcsolatban: tájékoztattam az uniós vezetőket azokról a megbeszélésekről, amelyeket a munkatársaim az Egyesült Királyság képviselőivel folytattak az elmúlt hónapokban. Üdvözlöttük, hogy David Cameron brit miniszterelnök vállalta, hogy november elejéig írásban ismerteti az Egyesült Királyság számára fontos konkrét kérdéseket.

Köszönöm figyelmüket.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press